

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezes Rady Ministrów
DKRM-140-16(3)/15

Warszawa, 23 lipca 2015 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

przekazuję przyjęte przez Radę Ministrów stanowisko wobec senackiego projektu ustawy

- o zmianie ustawy o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (druk nr 3078).

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Sprawiedliwości do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z wyrazami szacunku

(-) Ewa Kopacz

Stanowisko Rządu

wobec senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (druk sejmowy nr 3078)

W związku ze zgłoszonymi przez Rzecznika Praw Obywatelskich trudnościami w uzyskaniu kompensaty przez ofiary przestępstw, pojawiającymi się na gruncie obowiązującej ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw (Dz. U. Nr 169, poz. 1415, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, Senat RP podjął inicjatywę ustawodawczą w zakresie zmiany ustawy o zmianie ustawy o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw.

I. Celem projektu jest usunięcie lub zmiana przepisów niejasnych, sprzecznych z prawem międzynarodowym, tj. dyrektywą Dyrektywy Rady 2004/80/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r (Dz. Urz. UE L 261 z 6.08.2004) odnoszącej się do kompensaty dla ofiar przestępstw oraz Europejską Konwencją o kompensacji dla ofiar przestępstw popełnionych z użyciem przemocy z dnia 24 listopada 1983 r. Projekt poszerza zakres podmiotowy ustawy, wprowadza unormowania, które podwyższą maksymalną kwotę kompensaty. Projektowane regulacje umożliwią również domaganie się przez ofiary czynów zabronionych świadczenia zaliczkowego na poczet koniecznych wydatków bieżących, wydłużą termin do składania wniosków o wypłatę kompensaty, wprowadzą prawo do występowania o wypłatę kompensaty osobie, pod której pieczęcią pozostaje ofiara czynu zabronionego oraz zmienią właściwość miejscową organu orzekającego i organu pomocniczego.

W szczególności zmiany ustawy przewidziane w projekcie, obejmą następujące kwestie, istotne z punktu widzenia zabezpieczenia interesów i praw ofiar czynów zabronionych.

1. Zmianę tytułu ustawy na „ustawę o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych czynów zabronionych” i co za tym idzie, zamianę w całej ustawie sformułowania „przestępstwo” na określenie „czyn zabroniony”. Według projektodawcy zabieg taki jest konieczny ze względu na możliwość występowania z wnioskiem

o przyznanie kompensaty w sytuacji, gdy sprawca czynu nie może być oskarżony ani skazany, np. z uwagi na niepoczytalność, wiek.

2. Zniesienie ograniczenia umożliwiającego ubieganie się o kompensatę tylko dla osób najbliższych, będących na utrzymaniu ofiary. Realizacja tego postulatu polega na usunięciu z art. 2 pkt 2 ustawy warunku wystąpienia z wnioskiem o kompensatę w postaci pozostawania osoby najbliższej na utrzymaniu ofiary, która w wyniku czynu zabronionego poniosła śmierć. W uzasadnieniu projektu skonkludowano, że w doktrynie podnoszono krytyczne uwagi pod adresem tego rozwiązania. Podkreślano, że brak jest racjonalnego powodu różnicowania uprawnień kompensacyjnych wśród najbliższych. „Pozostawanie na czyimś utrzymaniu” ma miejsce wtedy, gdy nie posiada się żadnego majątku ani źródła własnego dochodu, albo też uzyskuje się dochód w takiej wysokości, że nie pozwala on na samodzielne zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych.

3. Zmianę definicji „ofiary”, „osoby najbliższej” oraz „osoby uprawnionej” (art. 1 pkt 2 ustawy). Nowe definicje w sposób przejrzysty mają określić krąg podmiotowy ustawy. Ponadto w projekcie zrezygnowano z wymieniania przepisów art. 156 § 1 lub w art. 157 § 1 Kodeksu karnego, jako kryterium ubiegania się o kompensatę (art. 2 pkt 1 lit. b ustawy). Ta przesłanka prawa ubiegania się o kompensatę została zastąpiona sformułowaniem ogólnym, bez powoływania się na konkretne regulacje ustawy karnej. Zabieg taki wynika z zakresu unormowań prawa europejskiego. Dyrektywa dotycząca kompensaty dla ofiar przestępstw umyślnych nie przewiduje ograniczeń w dostępie do kompensaty w postaci kryterium wystąpienia określonych skutków przestępstwa.

4. Dostosowanie regulacji zawartych w ustawie (art. 4) do wymogów zawartych w dyrektywie odnoszącej się do kompensaty dla ofiar przestępstw, której to postanowienia ustawa transponuje do polskiego porządku prawnego. Art. 1 tej dyrektywy stanowi, że prawo do złożenia wniosku przysługuje, gdy przestępstwo zostało popełnione na terytorium jednego z państw Unii na szkodę osoby, która ma stałe miejsce zamieszkania w jednym z państw Unii. Zawarty w art. 4 ustawy wymóg posiadania przez ofiarę obywatelstwa polskiego lub innego państwa unijnego odbiega od wymogów dyrektywy. W związku z tym, w proponowanym brzmieniu art. 4 ustawy przyjęto kryterium miejsca stałego pobytu, jako kryterium decydujące o możliwości uzyskania statusu osoby uprawnionej w rozumieniu ustawy.

5. Nadanie nowej treści art. 5 ustawy. W nowym brzmieniu tego przepisu wykreślono sformułowanie „z innego źródła lub tytułu”. Powyższe usunie trudności interpretacyjne wynikające z niedookreśloności tego pojęcia. Uniemożliwi także postawienie osobie ubiegającej się o kompensatę zarzutu, że nie uczyniła ona

wszystkiego, by uzyskać odpowiednie środki rekompensujące koszty utracone w związku z popełnieniem czynu zabronionego. Zgodnie bowiem z zasadą subsydiarności kompensaty, przysługuje ona tylko wówczas, gdy ofiara nie może uzyskać zwrotu kosztów związanych z leczeniem i rehabilitacją lub utraconych zarobków lub innych środków utrzymania od sprawcy lub sprawców przestępstwa, z tytułu ubezpieczenia lub ze środków pomocy społecznej.

Do art. 5 ustawy w nowym brzmieniu dodany został ust. 2., który ustanawia, jako warunek ubiegania się o przyznanie kompensaty, istnienie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Jego wprowadzenie wynika z rezygnacji w ustawie z pojęcia „przestępstwo”. Brak wymogu wcześniejszego, oficjalnego zgłoszenia zawiadomienia o zaistnieniu czynu zabronionego skutkującego szkodą na zdrowiu (lub życiu) danej osoby mógłby powodować napływ wniosków o przyznanie kompensaty, które opierałyby się wyłącznie na swobodnych opisach zdarzeń zawartych we wniosku osoby uważającej się za ofiarę czynu zabronionego.

6. Podniesienie górnego limitu kwoty kompensaty z 12 000 zł na 25 000 zł, a gdy ofiara poniosła śmierć – do 60 000 zł (projektowany art. 6 ustawy). Zdaniem projektodawcy, określona w obowiązującej ustawie maksymalna kwota kompensaty nie daje sądowi możliwości odzwierciedlenia w orzekanej kompensacie rzeczywistej straty poniesionej przez ofiarę. Zdarza się, że identyczna suma przyznawana jest za uszczerbek na zdrowiu z art. 157 k.k. oraz w przypadku śmierci ofiary. Przy takich kwotach przyznanie kompensaty ma raczej wymiar symboliczny. Określenie możliwej wysokości zasądzanych kwot kompensaty w proponowanej wysokości pozwoli organom orzekającym na większą elastyczność i swobodę orzekania w kwestii wysokości kompensaty, a ofiarom przestępstw umożliwi uzyskanie kwot, które będą stanowić realne wsparcie w trudnym, posttraumatycznym okresie życia.

7. Wprowadzenie w proponowanym art. 6 ustawy ust. 2, stanowiącego odpowiednik art. 322 Kodeksu postępowania cywilnego. Zgodnie z przywołanym przepisem procedury cywilnej, jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. Proponowana zmiana ustawy ma usunąć dotychczasowe wątpliwości sądów w zakresie dopuszczalności zastosowania odstępstwa od wymagania ścisłego udowodnienia wysokości dochodzonej kompensaty, gdy udowodnienie to jest niemożliwe lub nader utrudnione.

8. Uchylenie art. 7 i art. 13 ustawy, przy czym uchylenie art. 13 stanowi konsekwencję uchylenia art. 7. Art. 7 ustawy zawiera przesłanki odmowy prawa do kompensaty, które pozostają w sprzeczności z treścią art. 5, gdyż uzależniają prawo do kompensaty o warunków leżących po stronie sprawcy. W art. 5 ustawa stanowi, że prawo do kompensaty przysługuje niezależnie od tego, czy sprawca lub sprawcy przestępstwa zostali wykryci, oskarżeni lub skazani. Taka treść normy stanowionej w przepisie jest zgodna z rozwiązaniami przewidzianymi w dyrektywie w sprawie kompensaty. W związku z wprowadzonymi zmianami do projektu ustawy dodano przepis art. 7a, który w ust. 1 przewiduje możliwość zmniejszenia lub wyłączenia prawa do kompensaty, gdy ofiara przyczyniła się do popełnienia czynu zabronionego lub godziła się na ryzyko doznania skutków czynu zabronionego. Z kolei dodany art. 7a ust. 2 przewiduje odmowę przyznania kompensaty, gdy ofiara była współsprawcą czynu zabronionego, z którego wywodzi swoje uprawnienie (np. w przypadku wniosku o przyznanie kompensaty wniesionego przez uczestnika bójki).

9. Zmianę art. 8 ustawy polegającą na doprecyzowaniu przepisów proceduralnych stosowanych w sprawach kompensacyjnych. Sprawy dotyczące przyznania kompensaty projekt pozostawia kognicji sądów rejonowych, które orzekać będą według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego w postępowaniu nieprocesowym. Natomiast w zmienionym art. 8 ust. 2 ustawy, jako sąd właściwy w sprawach kompensaty, w przypadku gdy ofiarą przestępstwa popełnionego na terytorium Polski była osoba, która ma miejsce stałego pobytu na terytorium innych państw członkowskich UE, określono sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce czynu zabronionego. Jednocześnie uczestnikami postępowania będą wyłącznie wnioskodawca i prokurator. Sprawcy czynu przysługiwać będzie jedynie prawo składania zeznań w charakterze świadka.

Art. 8 w nowym brzmieniu zawiera również przepis dający możliwość wystąpienia z wnioskiem o przyznanie kompensaty przez inną osobę, pod której pieczęć osoba uprawniona pozostaje, w przypadku gdy pokrzywdzonym jest osoba nieporadna ze względu na wiek lub stan zdrowia. Przepis ten, wzorowany na rozwiązaniu przyjętym w art. 51 § 3 Kodeksu postępowania karnego, umożliwi bliskim opiekującym się ofiarami, które – pomimo niemożności samodzielnego działania – nie są ubezwłasnowolnione, wykonywanie praw określonych ustawą w ich imieniu.

10. Zmiany ustawy polegającej na wydłużeniu terminu do złożenia wniosku o kompensatę do 3 lat od dnia ujawnienia się skutków czynu zabronionego, nie później jednak niż 5 lat od dnia jego popełnienia. Zmiana ta jest odpowiedzią na podnoszone

głosy praktyków, iż w efekcie traumatycznego przeżycia, jakim było dla ofiary przestępstwo, czas potrzebny na leczenie, rehabilitację i obiektywną ocenę skutków tych zdarzeń może być niewystarczający na podjęcie właściwych decyzji i dochodzenie kompensaty w wyznaczonym ustawą czasie.

11. Doprecyzowanie danych zawartych we wniosku o uzyskanie kompensaty (art. 9 ustawy) w celu ułatwienia składania tych wniosków.

12. Zamianę organów pomocniczych właściwych w stosunkach wewnątrz krajowych i transgranicznych, do kompetencji których należy udzielanie niezbędnych informacji w zakresie możliwości i warunków ubiegania się o kompensatę (art. 10 ustawy). Projekt przewiduje, że organem pomocniczym w sprawach czynów zabronionych popełnionych na terytorium Polski będzie prokurator prowadzący postępowanie w sprawie o czyn zabroniony, z którego pokrzywdzony wywodzi swoje uprawnienie do kompensaty. Obecnie organem pomocniczym jest prokurator okręgowy, w którego okręgu osoba uprawniona ma miejsce zamieszkania lub pobytu. Wprowadzona zmiana wydaje się być właściwa ze względu na fakt, że to właśnie prokurator bezpośrednio prowadzący sprawę posiada wiedzę i informacje istotne dla uprawnionego w konkretnej sprawie.

13. Wprowadzenie możliwości złożenia skargi kasacyjnej w sprawach, w których zapadło orzeczenie odmowy przyznania kompensaty (proponowany art. 11 ustawy).

14. Wprowadzenie możliwości zabezpieczenia roszczenia o przyznanie kompensaty w części pozwalającej na pokrycie niezbędnych kosztów leczenia, rehabilitacji lub pogrzebu. W tym celu znowelizowano przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące tzw. zabezpieczenia nowacyjnego świadczeń pieniężnych (projektowany art. 753³ k.p.c.).

II. Opracowany przez Senat projekt ustawy, reformujący zasady przyznawania świadczenia kompensacyjnego ofiarom przestępstw, zasługuje na akceptację. Wprowadzone zmiany w ustawie przyczynią się niewątpliwie do szerszego wykorzystania w praktyce przepisów ustawy o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw. Usuną bariery, które w obecnym stanie prawnym ograniczają uprawnionym uzyskanie kompensaty. Obowiązująca regulacja w zakresie kompensaty nie spełnia oczekiwań ofiar przestępstw.

Ze sprawozdań statystycznych sporządzanych przez sądy wynika bowiem, że przepisy ustawy nie były dostatecznie wykorzystywane. Informacje wskazujące na nieskuteczność obowiązujących przepisów regulujących postępowania w zakresie

kompensaty wpływają od instytucji państwowych i organizacji pozarządowych. Podobne wnioski wynikają z opracowania Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości, dotyczącego praktyki przyznawania świadczeń z powołanej ustawy.

Niemniej w ocenie Rządu do senackiego przedłożenia należy zgłosić następujące uwagi.

1. Wątpliwości budzi celowość wprowadzenia zmiany brzmienia art. 11 nowelizowanej ustawy w zakresie przyznania prawa do wniesienia skargi kasacyjnej, w sytuacji wydania orzeczenia o odmowie przyznania kompensaty.

Należy zauważyć, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, służy kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych, stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Postępowanie zainicjowane wniesieniem skargi kasacyjnej nie jest zwykłym postępowaniem instancyjnym. Skardze kasacyjnej, zgodnie z wykształconym przez lata wzorcem, podlegają tylko sprawy o dużym znaczeniu jurydycznym, wymagające rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy. Kontroli kasacyjnej poddawane są sprawy o wysokiej wartości przedmiotu sporu.

Biorąc powyższe pod uwagę, projektowane przyznanie uprawnienia do wniesienia „jednokierunkowej” skargi kasacyjnej w sytuacji odmowy przyznania kompensaty jest dyskusyjne. Konstrukcja taka zakłada bowiem *a priori*, że podstawy kasacyjne w postaci naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) czy też naruszenia przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), wystąpić mogą tylko i wyłącznie w przypadku wydania przez właściwy organ orzeczenia o odmowie przyznania kompensaty. Poprawność jurydyczna takiej konstrukcji wydaje się być wątpliwa, szczególnie w zestawieniu z regulacją art. 398⁹ § 1 k.p.c., określającą warunki, w jakich Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania. Jednocześnie uprawnienie wnoszenia „jednokierunkowej” skargi kasacyjnej wskazuje na oczywistą możliwość formułowania przez strony (szczególnie uprawnionych, którym nie przyznano kompensaty) zarzutów odnośnie ustalenia faktów lub oceny dowodów, co stoi w sprzeczności z treścią art. 398³ § 3 k.p.c., regulującego podstawy kasacyjne.

Rodzaj i stopień skomplikowania spraw związanych z odmową przyznania kompensaty nie wydaje się być na tyle doniosły, aby wymagał kontroli kasacyjnej sprawowanej przez Sąd Najwyższy. Wniosek taki płynie z porównania zakresu spraw

rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym, co od których ustawodawca przewidział prawo wniesienia skargi kasacyjnej (art. 519¹ k.p.c.).

Wskazać trzeba, że nie wydaje się być zasadna, wskazywana w uzasadnieniu projektu, argumentacja odnośnie braku merytorycznej kontroli orzeczeń zapewniającej jednolitość orzecznictwa i jego wyższy poziom. Kontrola merytoryczna odbywa się bowiem przed sądem II instancji w postępowaniu apelacyjnym. Jednocześnie w związku z tym, że w pierwszej instancji mogą tego rodzaju sprawy załatwiać także referendarze, którzy mają w tym wypadku atrybuty sądu (art. 47¹ k.p.c.), kontrola jest wzmożona, bo wzbogaca ją i uzupełnia skarga na czynności referendarza. W tej sytuacji dodawanie kolejnego stopnia kontrolnego - skargi kasacyjnej - jest także merytorycznie i pragmatycznie bezzasadne. Wskazywana w uzasadnieniu projektu potrzeba zapewnienia jednolitości orzecznictwa możliwa jest do uzyskania w trybie odpowiednio stosowanej w postępowaniu nieprocesowym instytucji przewidzianej przez art. 390 § 1 zd. 1 k.p.c., stanowiący, że jeżeli przy rozpoznawaniu apelacji powstanie zagadnienie prawne budzące poważne wątpliwości, sąd może przedstawić to zagadnienie do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu, odraczając rozpoznanie sprawy.

Zgodnie z art. 8 ust. 6 ustawy uczestnikiem koniecznym w sprawie o przyznanie kompensaty, a w niektórych wypadkach także wnioskodawcą (art. 8 ust. 4), jest prokurator. Oznacza to, że prawa i interesy osób uprawnionych są chronione szczególnie, ze wzmożoną intensywnością niespotykaną w innych sprawach toczących się przed sądem w ramach postępowania nieprocesowego.

2. Zasadnym jest uzupełnienie projektu poprzez wprowadzenie regulacji przewidujących możliwość żądania zwrotu kompensaty lub sumy przyznanej tytułem zabezpieczenia w sytuacjach, kiedy ich przyznanie i wypłata nastąpiło wbrew przepisom ustawy. Projektodawca nie przewiduje w ogóle możliwości zwrotu kompensaty, a wydaje się, że mogą wystąpić sytuacje, w których będzie to konieczne. Proponuje się zatem wprowadzenie przepisu, który umożliwi żądanie zwrotu wypłaconej kompensaty lub sumy wypłaconej tytułem zabezpieczenia, jeżeli okaże się, że ich przyznanie było niezasadne z powodu ujawnienia się okoliczności określonych w art. 7 a ust. 1 lub 2 ustawy, które nie były znane w chwili orzekania o kompensacie bądź zabezpieczeniu. Konsekwencją wprowadzenia takiego rozwiązania jest konieczność uzupełnienia zapisów dotyczących trybu zwrotu kompensaty. Proponuje się, aby materia ta została uregulowana na wzór dotychczasowego art. 13 ust. 2-4 ustawy.

W celu zachowania zaproponowanego sposobu nowelizacji niezbędne jest zawarcie poruszonych kwestii w nowym art. 13a projektu.

3. W celu ułatwienia dostępu do uzyskania kompensaty proponuje się wprowadzenie do projektu regulacji zwalniającej uprawnionych od obowiązku ponoszenia kosztów postępowania w tego rodzaju sprawach. Pozwoli to także wyeliminować problem ponoszenia przez osoby wnioskujące o uzyskanie kompensaty kosztów urzędowych tłumaczeń na język polski dokumentów sporządzonych w języku obcym.

4. W zakresie skutków finansowych wejścia w życie regulacji należy wskazać, że wprowadzone projektem senackim zwiększenie maksymalnej granicy kompensaty z 12 000 zł do poziomu 25 000 zł może spowodować skutki finansowe dla budżetu państwa w części 15 „Sądy powszechne”. Skutki finansowe mogą wystąpić również, w związku ustanowieniem w projekcie dodatkowej granicy kompensaty w wysokości 60 000 zł, co dotyczy przypadku, gdy ofiara poniosła śmierć. Oszacowanie jednak tych skutków nie jest możliwe, z uwagi na brak danych określających liczbę występujących osób o przyznanie kompensaty oraz wysokość zasądzanych kompensat (w tym szczególnie na poziomie maksymalnym od 12 000 zł do 25 000 zł, a w przypadku śmierci ofiary od 25 000 zł do 60 000 zł).

Doprecyzowania wymaga zawarty w uzasadnieniu projektu (str. 2) zapis, zgodnie z którym przewidywane w ustawie budżetowej środki m.in. na kompensatę w wysokości 70 mln. zł wykorzystywane były w 0,2 % przewidywanej sumy (w samym 2013 r. było to 0,4 %). Powyższe stwierdzenie powinno zostać uzupełnione o stwierdzenie, że ujmowane w rozdziale 75595 „Pozostała działalność” wydatki dotyczą zasądzanych odszkodowań Skarbu Państwa nie tylko na podstawie przepisów ustawy, ale są również przeznaczone dla osób niesłusznie represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego z tytułu realizacji ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34, poz. 149, z późn. zm.), odszkodowań z tytułu realizacji ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. Nr 179, poz. 1843, z późn. zm.), odszkodowań zasądzonych na podstawie art. 552 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego oraz innych odszkodowań (jak np.

renty odszkodowawcze, zadośćuczynienie w szkodzie majątkowej, bezprawna eksmisja).

W ustawie budżetowej na rok 2013 na odszkodowania Skarbu Państwa w rozdziale 75595 „Pozostała działalność” przewidziano kwotę 60 125 tys. zł, przy czym plan po zmianach na rok 2013 ukształtował się na poziomie 56 083 tys. zł. Wydatki na odszkodowania dla uprawionych osób zostały zrealizowane na poziomie 44 975 tys. zł, w tym 256 tys. zł na wypłatę kompensat zasądzonych od Skarbu Państwa na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 roku o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw, co stanowi 0,43 % przewidywanej kwoty w ustawie budżetowej oraz 0,46 % wykonania planu po zmianach. Wydatki na wypłatę kompensat stanowiły w 2013 r. 0,57 % łącznej kwoty wydatków zrealizowanych na odszkodowania.

Należy również wyraźnie zaznaczyć w uzasadnieniu ustawy, że w ogólnej kwocie środków zaplanowanych na odszkodowania Skarbu Państwa tylko część stanowią wydatki przeznaczone na wypłatę kompensat, natomiast wysokość środków wydatkowanych na wypłatę odszkodowań wynika bezpośrednio z treści wyroków niezawisłych sądów rozstrzygających o zasadności roszczeń oraz wysokości zasądzonych odszkodowań.

Mając na uwadze powyższe przeredagowania wymaga pkt 4 uzasadnienia – Skutki projektowanej ustawy (str. 14 uzasadnienia), ze względu na fakt, iż wejście w życie nowych przepisów w proponowanym kształcie może spowodować dodatkowe skutki finansowe dla budżetu państwa w części 15 „Sądy powszechne”, związane ze zwiększeniem liczby osób występujących o przyznanie kompensaty oraz zasądzeniem kompensat na wyższym niż dotychczas poziomie.

Należy zaznaczyć, iż w części 15 budżetu państwa „Sądy powszechne” na rok 2015 nie zostały zabezpieczone dodatkowe środki z przeznaczeniem na wypłatę odszkodowań na podstawie zmienionych przepisów ustawy. W przypadku braku w planie wydatków wystarczających środków na wypłatę odszkodowań, może zaistnieć konieczność występowania z wnioskiem o uruchomienie środków z rezerwy celowej budżetu państwa.

III. Rada Ministrów pozytywnie odnosi się do przedłożenia senackiego, zmieniającego ustawę o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw i rekomenduje kontynuowanie dalszych prac nad projektem przy uwzględnieniu zgłoszonych w stanowisku Rządu uwag.